

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Notæ In Notas Willelmi Wendrockii Ad Ludovici Montaltii Litteras, Et In Disquisitiones Pauli Irenæi Inustæ

Fabri, Honoré

Coloniæ, 1659

Sectio I. Certæ regulæ circa consuetudinem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39536

Differtatio Theologica,

De Perpetuitate Canonum.

S E C T I O I.

Certæ regula circa consuetudinem.

Amphora capit institui corrente rota, cur Urceus exit? Scurram egisti aliàs, nunc tandem Theologum agis; sed vide, ne pro conclusionibus Theologicis erroneas & hæreticas deducas. Initiò statim ultrò fateris, Leges Ecclesiæ ad ceremonias pertinentes per desuetudinem abrogari; * in aliis autem positivis, hanc jurisperitorum regulam non valere perperam asseris; & quia rem ita confundis, ut vix eam capere videaris, paulò distinctius explicanda est.

Duplex est Sacrorum Canonum & Decretorum Ecclesiasticorum genus; huc etiam refero Constitutiones Apostolicas. Primum est in doctrina fidei & morum, cum scilicet declaratur, aliqua propositio hæretica, vel aliquod factum turpe, ac divinæ legi repugnans; v. g. Simoniam vel usuram semper esse illicitam, item mendacium culpabile, &c. hujusmodi leges nunquam abrogari possunt, vel revocatione, vel desuetudine, vel alio quovis modo: nec item illæ, quæ sunt juris naturalis, ut lex æterna. Alterum est in disciplina, idque in multiplici genere. Vel enim ad ceremonias, & sacros ritus pertinet; & hoc abrogari posse, non negas: vel ad concessionem, indulta, gratias; sic Tridentinum Episcopis

* Pag. 132.

104 *In Dissertationem Theolog. de Perpetuitate Canonum.*
copis multa concessit, scilicet per delegationem, & summus Pontifex multa privilegia idem concedit; nemo autem Catholicus dubitat, quin ea revocari & abrogari possint: vel ad præcepta positiva, v. g. jejunii, abstinentiæ à carnibus, Festorum, confessionis annuæ &c. nemo etiam negat, hæc ab Ecclesia abrogari posse, nisi fortè aliqua institutionis Apostolicæ esse censeantur: vel ad pœnas & censuras, quas Ecclesia suis Dei que præceptis sæpè annectit; hæc quoque ab eadem Ecclesia abrogari possunt, non quidem quantum ad Dei præcepta, sed quantum ad pœnas annexas: vel ad mores Ecclesiasticorum formandos; hæc etiam mutare potest, immò nullis aliis, si velit, nisi communibus præceptis Ecclesiasticis adstringere: vel demum ad distributionem beneficiorum, dignitatum Ecclesiasticarum, Officiorum; quid in his summo jure possit Ecclesia, nihil est, quod dicam; quid ordinario, ex ipso usu constat. Certum est igitur, leges illas ab Ecclesia abrogari posse, quæ ab eadem latæ sunt, exceptis, ut dixi, Declarationibus & Definitionibus, in doctrina morum & Fidei: sic posterius Concilium abrogare potest Canones antecedentis, in materia disciplinæ; item is, qui succedit Rom. Pontifex, revocare potest Bullas, & Decreta suorum antecessorum, citrà Constitutiones in materia morum & Fidei; nec enim is, qui præcessit, alios, qui succedunt, eadem potestate privat. Excipio autem Canones & Definitiones Fidei; quæ cum ab ea potestate & infallibilitate, qua pollet, tum Concilium generale legitimum à Rom. Pontifice confirmatum, tum ipse Rom. Pontifex in definiendis Fidei & morum controversiis, proficiscantur; ut errori obnoxia non sunt, ita à succedentibus vel Conciliis, vel Pontificibus, revocari non possunt.

Hæc

Hæc est doctrina Catholica adeò communis, & trita, ut vel ipsi tyrones hoc sciant: quam haud dubiè, Willelme, non tenes; cum nullam legem Ecclesiasticam præter ceremoniam, abrogari posse afferas. Equidem Ecclesia approbare nequit, ut honestum & bonum, quod jam olim turpe & malum esse declaravit; & nunc quoque sanctos & castos ministros optat, ut olim: sed quis neget Canonicas pœnas abrogari posse, quas vel usurariis, vel Simoniacis, vel homicidis inflixit? quis hoc, quæso, nisi hæreticus neget? Quasi verò ut leges ferre, ita eximere, dispensare, plectere, condonare, abrogare, aliaque id genus ad supremam Ecclesiæ & Romani Pontificis immediatam in omnes Christi fideles jurisdictionem non pertineant. Nec Ecclesiæ spiritus ex iis Canonibus, quos olim florens & libera sanxit, * meliùs cernitur, quam ex iis, quos deinde condidit. Quo spectes, satis video, Willelme. Ecclesiam modò liberam esse non putas, nec Concilia posteriora libera, quia Romani Pontificis auctoritas, Ecclesiæ, ut fingis, libertatem oppressit. O hæreticum caput! hoc à Calvino Sancygiranus, & ab hoc ultimo Janseniani acceperunt. Quasi verò libertas Ecclesiæ, alia sit à libertate Summi Pontificis; suprema Ecclesiæ potestas alia sit ab hujus potestate. Sancta Sedes, totius jurisdictionis Ecclesiasticæ fons est, Romanus Pontifex, Ecclesiæ caput visibile, à quo in reliqua membra spiritus jurisdictionis descendit, Conciliis etiam legitima auctoritate convocatis, sua auctoritas inest; quatenus Rom. Pontifex iis præest, aut Decreta deinde confirmat. Igitur nemini Catholico, dubium, quin ii Canones, qui ad disciplinam pertinent, à Rom. Pontifice revocari possint, ac proinde ipsa desuetudine abrogari. Hoc fanè mirari satis non possum: anti-

* Pag. 33.

quos

quos Canones, ad disciplinam scilicet Ecclesiasticam pertinentes, minimè observatis; novos admittere recusatis ab ultimis Conciliis conditos: quid, amabò, rei? sacros Canones, semper in ore habetis, nunquam in opere: ab antiquis præsens Ecclesiæ usus vos exemit; à novis ipsi vos eximitis. Videte, ne id vobis bellè conveniat: *dicunt & non faciunt*. Non negarim tamen, nec Jesuitæ id negant, per abusionem desuetudinem inductam aliquando fuisse, & abusionem, per crimina, saltem ut plurimum, & legum violationes. Sed de ipsa desuetudine agitur, non de illius causa; qua semel posita, legem abrogari certum est.

¶ Satis lepidum est, quod subnectis: * *Canonicas pœnas, pro variis criminum generibus assignatas, Divinæ institutionis esse, ac proinde juris Divini. Quasi verò Sacramentum Pœnitentiæ sine Canonicis pœnis esse non possit. Hinc Canones illos de pœnitentiâ, vis ab Ecclesia abrogari non potuisse: hinc Arnaldus pro iis restituendis acriter pugnavit. At Concilium Tridentinum nullam, Canonum de pœnitentiâ, mentionem facit; sed de Sacramentali satisfactione, quæ à Confessario injungitur, & ejusdem prudentiæ relinquitur. † Ex longiore illo Doctoris Angelici loco, quem exscripsisti, quid aliud constat, nisi per contrariam consuetudinem jura humana abrogari? præsertim, si contrariam illam consuetudinem ii dissimulent, in quorum potestate est, jus positivum mutare. Igitur ex D. Thoma quælibet lex positiva humana, sive Ecclesiastica, sive Civilis, desuetudine, vel Principis auctoritate abrogatur. Cur ergo dicis, tales pœnas, quibus, per sacros Canones, Simoniaci subjiciuntur, aboleri non posse ab Ecclesia? quod reverà erroneum est: quamvis propterea omnimoda impunitas non conce-*

* *Pag. 133. † Pag. 134. 135. & 136.*

deretur;

deretur; semper enim crimen aliqua pœna dignum est. Equidem Ecclesia declarare nequit, Simoniam turpem & culpabilem non esse; potest tamen revocare Canones illos, qui talibus pœnis Simoniacos subjiciunt: immò idem talem Ecclesia à Censuris, in quas incurrunr, eos exolvit. Igitur illæ pœnæ, vel Censuræ jure Divino non stant; ut temerè garris: alioquin nulla consuetudine contraria abrogari possent. Quis enim Casuista unquam dixit, ea quæ sunt juris æterni, vel naturalis, desuetudine abrogari?

Sed exemplis contrarium probas. * Contendunt Casuistæ, inquis, multa positivo dumtaxat jure illicita esse, quæ tamen divino illicita esse constat: v. g. accepta à judicibus munera, dare pecuniam, ut *motivum*, vel invitamentum, non ut pretium pro beneficio, contractum *Moatra*, aliaque id genus. Nemo negat, quin juri naturæ repugnet, judicem accipere munera, ad ferendam injustam sententiam? Vtrùm verò repugnet ad ferendam justam, majore scilicet, studio, cura, opera, diligentia; non ita certum est, ut dicis. Equidem tenetur, ad justam ferendam; sed teneri ad aliquod opus honestum, diversis titulis & nominibus, nihil vetat. Sed bonus sum, qui in his hæreo, quæ ab Apologistis fusè discussa sunt. Hoc dumtaxat unum subnecto: nullum unquam Casuistam dixisse, aliquid contraria consuetudine abrogari, quod jure Divino illicitum sit: nullus tamen verè Catholicus unquam dixit, Sacros Canones, qui ad pœnas & Censuras pertinent, ab Ecclesia revocari non posse. Quantum porrò temporis requiratur, ad veram desuetudinem inducendam, auctores disputant: id sanè prudentis judicio relinquendum esse videtur. Ea tamen esse debet, ut iis, ad quos spectat, non profusè ignota sit. Quid Ecclesiæ tolerantia omnibus nota

108 *In Dissertationem Theolog. de Perpetuitate Canonum.*
esse debeat, sine fundamento adstruis: sufficit ut passim nota sit. Collabenti Ecclesiasticæ disciplinæ, in paucorum firmitate, præsidium esse, perperam asseris; tuos Jansenistas haud dubiè intelligis, qui prædictæ disciplinæ rigorem more Pharisaïco affectant: quo verò sine, Deus scit. Ne quid dissimulem, errorem Montani, & Donati superbiam, non parùm redolent.
* Addis, prædictos Canones, scilicet *de pœnitentia*, adhuc stare, non obstante tolerantia Ecclesiæ, quæ, in Sacramentorum administratione, arcana flagitia, erroresque permittit, & erumpentia tantùm plectere satis habet. Hæc pura puta Jansenii mens est, qui pro bono pacis, errores etiam in suis ministris ab Ecclesia dissimulari, & tacitè tolerari dicebat. Aliquot *labes*, inquis, (in Fide scilicet & moribus) *majoris mali vitandi causâ*, Christiana prudentia tolerari præcipit. Sed id erroneum est. † Hoc etiam loco, Episcopis, non modò Divinam auctoritatem, sed Ecclesiasticæ potestatis plenitudinem divinitùs concessam attribuis: quæ uni dumtaxat Romano Pontifici competit. Ac demùm in Ecclesiæ rectores inveheris, qui, Jesuitarum consilio, nihil cogitant de antiquis Canonibus restituendis, de reformanda Ecclesia, &c. Utinam illi vestri, hujusmodi reformationibus minùs addicti essent! hæc vox *reformationis*, hæreticorum perpetua fuit. Current Tridentini Decreta observari; erga Sanctam Sedem propensiores sint, & observantiores; Apostolicas Constitutiones, eo, quo par est, honore excipiant, suam dignitatem eidem acceptam referant, pro more; doctrinas novatorum non ferant; misellis Regularibus non adeò infensos ac infestos se præbeant; paulò mitiùs agant cum iis hominibus, qui Ecclesiam Dei suis litteris, virtutibus & miraculis, immò illorum ordinem sanctissimis & doctissimis viris illustrarunt;

* Pag. 128. † Pag. 139.

farta

facta & recta servant illorum privilegia; immunitates ne lædant à Sede Apostolica profectas; si quid fortè delinquant, homines enim sunt, servato juris ordine à Tridentino sancito agant. Uno verbo Regularium potiùs, quàm Jansenistarum operâ utantur. Istorum enim damnata doctrina, & Pharisaïci mores: illorum doctrina Catholica, & mores ad consilia Evangelica formati. Non deerunt alii ejusdem ordinis, iique optimi, quos imitentur.

S E C T I O I I.

Exempla quibus ostenditur, quantum Casuista in has regulas peccent.

Repetis iterum, leges Ecclesiasticas jure Divino & naturali constitutas & sancitas esse; ut indè concludas, dispensandi, abrogandi que potestatem, penès Ecclesiam, ac Romanum Pontificem non esse. Tantam hujus auctoritatem, qua te tuosque coërcuit, ægerrimè ferre videris: sacri Canones nihil aut parùm ad te: merum obtentum esse constat. Quasi verò perpetuus Ecclesiæ usus, Chimæricis vestris reformationibus anteponendus non sit.

*Suarezium primo loco aggredieris, Pygmæus Herculem, Therites Achillem. Vin' te Rana apologi meritò comparem? cave ne tumore, plus æquo, distentus crepes. Quid verò peccavit Suarez? dixit, inquis, communi usu jam receptum esse, ut inferiores Pastores & Curati beneficia mutant, ad alia pinguiora ascendant, cum pensione renuncient, ea que assument eum animo retinendi ad aliquod tempus, sed non perpetuò, nec enim illi statum, sed ministerium pro illo tempore habere dicuntur. Hæc sanè Parochos, famo-